

BUREAUX
DU HURRIYETE
(LA LIBERTÉ)
4, RUPERT STREET W.
A LONDRES

حُرریّت
۱۲۸۵

مطبعه سی
اودره ده
روپرت استریت نومرو
۴

(یکی عثمانلیلر جمعیتی)

طزندن اشبو غزفه هاتنده برکزه نشر ایدیلور حاوی اولدایمی مباحث ملت و دولتی سلامت و عدالتی خلقت منجته مستند بر حصصی برانکیز لراسته در
مخمسه حاجنه برضنه استدیکی نام و حیات حریت کوندریلور مطبعده سائر آثار مفیده طبع اولدایمی طزندن دخی ورتضه مهانا و بریلور معدده حصه الاثر ففله
حصصه تیون بشقه برکزه غزفه کوندریلسن توفیه ایدرلرسه اورلر دخی ایصال اولور برتضه سی یارم شایسته [اوج غروش] در حربه غزفه یارلق استورسه
پلاده حمل و نومروسی یازلی اولان مطبعده کوندریلور

دوشونسله پادشاهلرک سائر انسانلردن فرق
وامتباری یالکز زامری اعتباریدر انلده سائرلی
کبی طوغار و عاقبت طراغ کیریر ییر ایچر اوور
خست اولور هر ایشده برآده محتاجدر فقط
اوزرنده برکسوه ممتازه حکومت واردرکه آئیده
لمصلحه یعنی لوازم و حقوق سلطنتی اجرا ایچون
تبعه سنک دست انتخاب و بیعتی اکسا ایشلدر
هرنه زمان اوخلت ارقه سنندن التورسه بیای
برآدم قالور

به کلکم راع و کلکم مسئول عن رعیتہ *

حدیث شریفک ترکیه سی سزلر هیکز
چوبانسکز و هیکز کوتدی ککزدن صوریلورسکز
دیمکدر بونده کی سسر تعیری تا پادشاهدن
کوی مختارینه قدر عهد سنه امت ایلسی
احاله اولمش نه قدر مأمور واریسه چله سنه شاملدر
مسئولیت دنیوی و اخروی اعتباریله ابکی درلو
اولور اخروسی جناب الهک صوره سیدرکه
معتبرات احاد شده مین اولدیغی اوزره عرصه
محشورده حاکم مطلق اولان واجب الوجود
پادشاهک ناج و تحفته حرمت و کوی مختارینک
عجزینه شفقت ایتدیرک دیناده ید اداره لینه
مودوع اولان عبادالله حقده نه معامله ایتدکرینی
برر برر سؤال ایده جکدر دنیوی مسئولیتک
انواع کیره سی اولور جله دن اول انسان
اولان کندی وجداننده هر فعلندن مسئولدر ایکنی
درجده اکر انسان وحیت و ناموس صفتلرینه
شایان ایسه بنی نوعی و امثال و اقرا نی
قارشوسنده کندی مسئول بیلور اوچخی
مرتبه ده اوزرنده کی بولک آمرندن و با تسلسل حامل
خطوب انام اولان پادشاه طرفندن مسئولدر
اکر اول آمر و پادشاه وظیفه لرینی ایفاده قصور
ایدوب صور مز لسه مسئولیت ساقط اولز یته
باقی طور

حدیث شریفک معنای ظاهریسی بومنهومی
مقتضدر لکن جهت التزامه سنده ارباب محقق
اوقدر حکم و حقایق بولشدردرکه بیان اولسه
مجلد کابلره صیغمر ازجه حضرت فخر رسالت
امور عامه ده مسئولیت مطلق طووب پادشاه
ایله بیای برآموری تقریق ایتماشدر فی الحقیقه

حبف و صد هزاران حبف نوع بشره که
هر دولته هر پادشاه کندیته و تبعه یه لازم
اوله حق ولده تریه کورمیوب برطاقی نادانلر و مداهنلر
و غرضکارلر اللرده بیودکرتدن و صکره تخت
سلطنته قعود ایتدکری زمان و کلا و قرنا
نامیله حبله و اغراض و حرص و دنا شده استاد
ماهر برسوری منفعت پرستان اللرینه دوشهرک
ملک و تبعه مک حقایق احوالی ابله کندی اردلرینه
آهین دیوارلر چکدیکدنن هم کندیلری ایفای
وظیفه ده قصور ایله مظهر انکسار و همده
اهالی و مالک مظلوم و نار مار اولور بوسبدندرکه
اوروپاک عقلای غیر پیشه سی حکومت عامدی
شخص واحد یدینه تقویضدن اعضاسی و رئیس
موقتی انتخاب عموم ایله تشکیل اولمش برجهور
اداره سنده بولغنی ترجیح ایدرلر تواریخ سالفدنک
بیان ایتدیکی امثال و عصرک کوستردیکی احوال
ایله اکلاشلورکه هر دولت و حکومتک ضعف
و انقراضی حکمدارلرک حق وظیفه لرینی اجرا
ایتدکرتدن ایلرو کلش و حکمدارانک ایفای
وظیفه ده اولان تکاسلری دخی زهر مداهنه ایله
مسموم و المزلدن ترتب ایتشدر برآمده طوغدیغی
کوتدن باشلانوب سنک وجودک عالمه سبب

وحتى شاید عرضخال ویرکن جانی بامشمارك
برسی بوتربیه مخالف برشی سوبلر قورقوسبله
سلامتی موقعندن بشقه مجله ارباب حاجاه
عرض حال ایتک رسما یساع اولتورسه ارتق
پادشاهک احوال ملک و تبعه دن قطعاً خبری
اولدبغنده شهیه قالوری انجی بو مدهاتله
نظر صحتله باقوب قناعت ایتک حکمداری
مقتل اولدبغی بارمسولیتدن قورتارمی ایشته
حدیث شریف پادشاهله نصیحت ایدوب
سرکندیگری بشقه برخلوق ظن ایتک ومدهاتله
قولاق وروپ الدامک زیرامسولیت خصوصنده
سائرل ایله برابرکز دیو اخطار وایقاز ایدر
حدیث شریفک برمعنای تضمنیسی دخی
تابع ومتوع بیندهکی حقوق متقابلک حفظ
ورعایتی امرایدر برجامتک دوام جمعیتی برامام
صاحب امرک وجودینه محتاج اولدبغی کی
امامک حکومتی دخی جماعتک دوامینه موقوفدر
خلق برپادشاهک حکومتی اولدبغی اساس
حال بوله من خلق اولمزسه پادشاهده بالکز
سلطنت ایدهن دیمک اولورکه ایکی طرف
دخی احتیاج مسئله سنده مساویدر شوقدر وارکه
امام جماعتک مراد ابتدکی کی اجرای عدالت
ایتمسه ائک تبدیله برینه بر بشقه سنی کتیرمک
اقتداری جماعتک ائنده در اکن حاکم استبدکی
کی جماعتی تبدیله مقتدر دکلدر اشبو احتیاج
ایل حقوق متقابل به بخترینه کلنجه ملیونلردن
مرکب اولان برجماعت ایچون مال وجانلرینی
فدا ایدهرک بذاک دبدیه وسلطنته وامر نهینه
خدمت ومطاوعت مجبوریتی نه ایچوندر خزینهیه
کلان اچقینی اهالی ویر پادشاهک معاشی
خزینهنن چیقار ییدیکی یمک کیدیکی الیسه
ویریدیکی عطیهلر یلیدیغی ابنیه بتون خزینتهک
یعنی اهلایک اچقه سیله یایلور خسته خانه لده
محاربه لده تلف اولان عسکرینه اهلایک
چکر پاره سی اولادیر پادهک حشمت وسوکتی
ایسه عسکر ساه سنده در

ایشته بو فداکارقلر بو مجبوریتلر بو اطاعتلر
بالجمله احتیاجدن حصوله کلش یعنی ایکی
شخص منازع اصلاح بین ایچون بالطبع بر
حکمه محتاج اولدقاری کی افراد قومی جان

رجندر بوملکتلر سنک ملک صریحکدر بو
اهالی سنک ایچون یرادلشدر دینلسه وضد
ومخالفی اصلا ایشتمسه بو اعتقاد اوزره قالدبغی
حائله تعجب اولتورمی سنده دایر برملدرکه
سلاطین سالفهدن برینه یکی نصب ابتدکی وزیری
برایش ایچون «اولز» دیمش پادشاه ایسه هیچ
یولفظی ایشتماش اولدبغندن کمال تعجبله معناسی
صورمش واقعا بؤک مبالغه اولدبغنده شهیه
یوق ایسه ده مقربلرک اکثریت اوزره حضور
پادشاهده اغزند «اولز» لفظی چیقمن طاقدن
اولدقاریده معلومدر برپادشاهه که وکلاستدن
برقاج کیسه ایله قرناستدن بفرقه مخصوصه دن
ماعد اکیسه صوقولوب اختلاط ایدهن بونلردن
هربری بمنفعت مخصوصه ایچون عقد اتفاق ایله
پادشاهک مزاج ومشاورنده هرکون ظهور
ایدن ک جزوی انقلابی یله تذکرلر بوسله لره
بربرینه خبر ویرهرک هرساعت سایه شاهانه کرده
شواش بو وجهله کورلدی دولته شوقدر فائده
حاصل اولدی اهالی کیجه کونز دعا ایدورلر
ایشته اروپا غزته لری حدح وئاکرده شویله
یازمشلر بومسئله ده اروپای شویله دوشنور
بویله یالسه شومنتعت اوله جق وضدی یایلورسه
شو مضرت کوریله جک ائدمن هر خصوصی
وکلا قوللرکه حواله بیورمق اصول حکیمانه سنی
انتخاب بیوردیغکزدن ایشقه مسئولیت بالجله انلره
عائددر فلان بنده کرک اروپاده شویله حیثیتی
واردر حتی امپراطور ائک ثنائنده شو سوزی
دیمش وفلان بنده کردخی شوخصائله مالکدر
بونلری شو مسندلرده استخدام مجرد ائدمزک
شیء قدر شناسی ودرایتلری اولدبغی بتون
عالم تصدیق ایدورلر اگر معاذالله بونلر
کوجنوبده ایشدن پیکرله جک اولورلرسه بتون
اروپا دعوائی اولور ایشته مصر والیسی
شواقکارده بلغارستانک وصریستانک حالری
معلوم قرطاع بویله کرید ایچون امر بقاجه وریده
بو تصورده شو غائله لری تسویه ایده جک
بونلردن بشقه کیسه یوقدر انلرک خلافده
اولانلر غرض وحسدلردن سوبلنورلر وسوبلنور
سوبلنور عاقبت صوصارل زمینلرده وکلاسی
برطرفدن وقرناسی بریاندن القات ایدرلرسه

دیسہ کذلک معذور اولہ من زرا مسئولیت طوغریدن طوغریہ کندینہ عاڈدر زرا کندیسى تحت سلطنتہ اجلاس ایدلبیکی زمان وکلاسی بار اجلاس ایدلبور زرا وکلا انتخابندہ ارباب عفت و لیاقت آراق مراد ایدلبیکی زمان کیسہ مانع اولبور

حدیث شریفہ کی ضمیر خطاب پادشاہلردن صکرہ علمای عصرہ راجعدر چونکہ ہر دولت اسلامیہ شریعت مطہرہ اوزرینہ منی و شریعت دخی علمای اعلامک تحت نظارت و محافظہ لرینہ مودوع اولغہ اکا عارض اولان رخنہدن دنیا و آخرتہ مسئول اولہ جعفرک بریدہ علمادر اہالی اسلامیہ متابعت شرع الہ مکلف اولدقلرندن انلرک نجات و سلامتی مستلزم اولان حکم شریعتہ رعایت دخی علماک وظیفہ سیدر بزعرہ و تقای شرعی المزدن فاجیرہلی شوکرداب بلاہ دوشدک و مریوط اولدیغز شولترک سلاقی برافقہ علماک قصورہیتی باعث اولدی زمام ادارہ بی الہ الانر علوم و حقایق شرعہدہ جاہل و هوای نفس امارہیہ مائل اولدقلرندن مہدائی خالی بولوب استدکری کی اوینادیلر نہ بیابورسکر دین بولندی حال دخی بومرکزہ کلدی لکن بورادہدہ دخی طورمبوب دہا ایلر وکبدہ جک و برمتزہ کلنہ جک کہ نہ کیرو دولک و نہدہ طورایق ممکن اولہ جعفر او زمان نہ بیاجغز سبب اولنارہ لعنندن بشقہ پاہلہ جق برشی قالمز و حقیقہدہ سبب اولنلر کیدر پایہ وارہلق و معیشت و قضا و نیابت کی برجهت دنیویہ ایچون بر مسئلہدہ کتم حق ایدن علماک جزای اخرویسی عوامندن اشد اولدیغی احادیث صحیحہ الہ ثابتدر یا بوکتم حق سبیلہ ملت بیضای اسلامیہ خلل کلورسہ انک مسئولیت و جزای نصل اواور چونکہ بو عصرہدہ ملکا و موقعا دولت عثمانیہدن بشقہ دین محمدینک جمیع و مجبسی اولغہ قابل روی ارضہدہ بر حکومت دہا یوقدر مصر و تونس الیوم دولت علیہنک سایہ سندہ بشامقدہ درل ایران ایسہ حسب الموقع بر دولت قویہ تأسیسہستہ قابلیت حائزہ دکدر ہندستان و چین قطعہ لرندہ ایکی بوز ملیونہ قریب نفوس

و مال و ناموس خصوصاً لرندہ تسلط اغاردن وقایہ ایدہ جک و مظلومک حقنی ظالمن آلبورہ جک بر قوت غالبہ لزوم طبعی اولدیغی و بویہ بر قوت کلبی ایدہ و اقامہ ایچون استحکال اسباب سلطنتہ احتیاج کورندیکی سیلرہ اصول حکومت شو کوردیکنز صورت اوزرینہ تشکیل ایتمشدر بونک معناسی کویا اہالی برہرہ کلوب بزنی عدل و حقانیت اوزرہ قولانہ جق و ظلم کوروب حالمزى عرض ایدیکنز وقت احالہ سمع اعتبار و جان و مال و ناموس مزى و حقمری محافظہ و استحصال ایدہ جک بر حکمدارہ محتاجز و بویاشہ سنی مناسب کوردک شو شرطلر اوزرینہ ادارہ حکومت ایدرسک بزدہ سنک امر و نہیکہ اطاعتی تعہد ایدرز و بو خدمتک اجرئی اولہرق سکا شو قدر کہ سہدہ ابلق و یررز دیمشدر پادشاہ دخی بو تکلیف و شرطلری قبول و تعہد ایتمشدر بنابرین تبعہ سندن اطاعت یعنی امر و نہینہ متابعت آراق و آنلردن بر فرقسہ بو تعہدہ ثابت اولمز لرسہ دائرہ وظیفہ لرینہ کتیرمک ایچون انشہ و یریلان قوت قاهرہ بی استعمال ایتک پادشاہک حقیدر کذلک پادشاہ وظائف مشروطہ حکومتی ایفادہ قصور ایدرسہ دائرہ وظیفہ ستنہ دعوت دخی تبعہ سنک حقیدر خلاصہ پادشاہ چوبان و اہالی سوری مثابہ سندہدر

- * پادشاہ از برای درویش است *
- * کرچہ نعمت بفردولت اوست *
- * کوسفند از برای چوبان نیست *
- * بلکه چوبان برای خدمت اوست *

ایمدی بر چوبانک قبونلری قوردن محافظہ و کوزل یابلارزدہ رعای ایچون توظیف و استخدام اولندیغی حالہ قبونلری قورد قاپدیغی و حیوانلر چور اقلردہ اولتلا یوب خستہ لندیکی حالہ سن نیچون وظیفہ کی ایفا ایتمورسک سؤالہ بن سوربی کویکلرمہ حوالہ ایتمشدم آنلرہ سؤال ایدیکز چوبانی ویرسہ قبول اولنہ مہجنی کی بر پادشاہ دخی بن اہالی نیک امورینی وکلایہ حالہ ایتمشدم حسن و قبح آنلردن مسئولدر

غریب دہلی کہ مہلکہ نک وقوعندہ کیسہ نک
شہد سی اولدیغی حالدہ بقالم نہ اوله جق دیو
الی کوزی باغلو قربانلری هرکس منتظر طورر
..... شاشلمزی که بوکون برقمه اتک ولقی
ایچسون بارین فرونک ییقلسی محقق یلنورکن
سکوت اولنور فصل نعب اولنر که
یوز الی سندن وخصوصیله شو یکریمی اووز
یلدن برو باعث تدفی حال اولش برسبب که
اساس بنای حیات اسلام اولان شریعتہ
عدم رعایتدر البوم باقی ودائم ایکن بشقه
یوللرده موعود اولان اصلاحاتدن اہد نجات
ایدیلور لغت اورتیہ او بابہ اونصبہ کہ
اتک استحصالی دین ودولتک مہداندہ کورینان
اسباب اضحلالثہ فارشو جبر سکوت ایله
تفرین اونعت وثروتہ کہ انای جنسک مذلت
فتروفاقہدہ هلاک اولسنہ موجب رضا اولہ
زهر اولسون او لقمہ کہ آج یتان فوکشولرک
رزقندن سرفت اولنہ واه دولت عثمانیہ
..... ایواہ ملت اسلامیہ بازق بزہ
یوفی بزہ

استانبولده بولتان مختارلرمزدن بردن تحریرات فی ۲۴ جمادی الاولی

استانبولده کشادی آشی آیدن برو موعود اولان مکتبہ سلطانیہ
بوکرہ بالشرک والاقبال آچیلدیغی وصورت نظامی وحتی اثنایہ
اسلامیہ برنومہ تشویق اوزیری نواد پاشا جملہدن اول طورلری
دعتر شاکردانہ ابد اندیکی مادیلری مادیہش مکرکدر مکتبہ مذکورک
تحتتیلده سبب اولان افکار معلومده ونظامات اساسیہ نطر باعث
اوله جایی محسنت متعزودہ پردیجات اولیوب لکن فواد پاشانک
مؤرورلری بولدن اول بشتہ مکتبہدہ فلانلرده ده بولہ اول یازیلارندن
اولدیلمی ایدی یونس بورجی دغیمیدر وکندیلرینک مقدمہ نالی
اولدیلمی رتب عسکرہ میجا اورلرندہ قانلی می قانلی می شورلری
استانبول ایلایسہ غایت مرای اولنور

مہداندہ یعنی وکلانہ دارہ امنیت وحرمتندہ بولان غلظہ مراتبی
چکیمسندہ اوج ملووقی دیون غیرتعلیم تحویلاتی دوران ایلمکده
اولوب بولنری باقی عقال یوزده اون ملووز یکریمی تقاضانہ قیرقدہ
و بوجہات جریہ ایلانقہ بہ ایتجه حرجلی کار کورنمکده ایسده تحویلات
تقاضی ایقوب بائیکس آرتندہ اولدیلمی یتہ بواشلردہ مهارتی اولان
مراترک نظریات و علم ایتیمتی جلب ایدہ یور حتی بوجالہ خیر
اولنلری بری : جام باقی مارل یوزده یکریمی تقاضانہ
تحویلات ملووزلر یتہ اورندہ تحویلاتدن چوق برشی کورنمز
باری باب عالی برحمت ودرایت دما ماوروب یکی برموسو لغ ویا
مرنون بولنری شورلرندہ دتکریمہ می مودعج نہ بیاجسہ برحالہ بولہ
قوسدہ فورتلک : دیو خرن نہ لطیفہ اولدیلمیہ استیہ واورندہ
مفسکرکہ اسناد ایلہ مقام مدارتہ ایتک ویکشاکش اوردن تاستیہ
قدر بواشلر دوام ایدوب بولان اوزونلغی ملووقی

مدحت پاشانک یوزہ سبب ماوروسنی ومخرا ایشی تکمیل ایدمہن
ترک ایلہ عودنی ایشیکشکردر مشاایک عودنی فواد پاشانک
خسدرکہ اسناد ایلہ مقام مدارتہ ایتک وخارجہ نظارتہ عالی پاشانک
نصی مقرر اولدیلمی مقدمہ شایع اولدی ایسده بودمہ ایشیدلیمک

اسلامیہ اولدیغی حالدہ خرسیتان وبت برست
حکومتلر لارندہ محکوم اوله رق بردوات مخصوصہ
اسلامیہ تشکیل ایدہ مامشالردر بخارا وخوقند
کبی اوفقی تفک اداره اسلامیلرک هیچ بری
توسع اقتدارندہ دکلردر امانات کبری
وخلاف عظمی دولت علیہ عثمانیہ ائندہ
بولند یغندن بولنرک جملہ سنی معنادہ بومرکردن
استفاضہ حیات ایدرنی بناءعلیہ هرہ زمان
سلطنت عثمانیہ ک ہیئ یوزیلوب بریشان
اولورسہ بالکنز کندی اداره سنده بولان بونجه
ملیون نفوس اسلامیہ چیل یاوریمی کبی طاعلقدن
ماعدایریوزندہ کی فرق اسلامیہ ک جملہ می
محروم حمایت وحصہ مند زبان ومضرت اولورل
بوقدر ملیون نفوس معصومہ آره سنده جوجق
چوقی اختیار علیل بشت نسوان دار
ودبارلندن ومألوف اولدقلمی حضور وآرامدن
آواره دوشوب هیچ بیلدکلمی ملکملر
ولتلر ایچندہ غرب ویشوا ڈالورل وورده
قطعه ارضک هرطرفده خرسیتان دولنلرک
قوت غالبہ لرینہ وافکار وپولیتیک لرینہ نظرا
بردها برمرکزدہ بولہ بردوات قویڈ اسلامیہ
تشیکنہ میدان براقزل وواسیلہ صاحبسز
قلان نفوس مسکین یهودیلر وچرکس وقیطلر
کبی دولتمز وملکشز کوچیہ ومهاجر ومسافر
حالتہ کیرلر وبوحالک سببی دولت علیہ ک
اضحلالی وانک اضحلالنہ باعث شریعتک
اندراسی وشریعتکده اندراستہ بادی حقیقتده
علای عصرک اہمال وتکاسلی اولش اولور
علما بومسولیتک آتندن فصل قوریلورل حضور
رب العالمینده نه جواب ویرلر جناب شارعک
یوزتہ فصل بقارل وبوبلارہ دوشن امت
چمدک لارلندن فصل خلاص اولورل

حدیث شریفده تعین یوریلان مسولیت
مصلحت عامہ خصوصتده شو ذکر اولتان ایکی
درجہ دن صکرہ اشراق وارکان امتہ وبلکہ
علی مراتبہم بر رجہت واعتبار ایلہ هر بر فرد
ملتہ عالم اولور زیرا سفینکہ سلامتده
افراد جملہ سی حصہ مند منفعدر زیرا تہلکدنک
وقوعندہ ابتدا ایاقلر ائندہ قالجق احاددر